

De kracht van Sien Volders ligt bij karakterttekeningen

Het duurt lang voordat 'Noord', het romandebut van de Vlaamse Sien Volders (1983) je in zijn ban krijgt. Er zijn te veel thema's, te veel gekunstelde parallellen in de verhaallijn. Maar gaandeweg geef je je toch gewonnen. 'Noord' is een fraaie roman over zaken als de keus tussen artistieke vrijheid en commercieel succes, aanpassing aan de maatschappelijke normen

Fictie

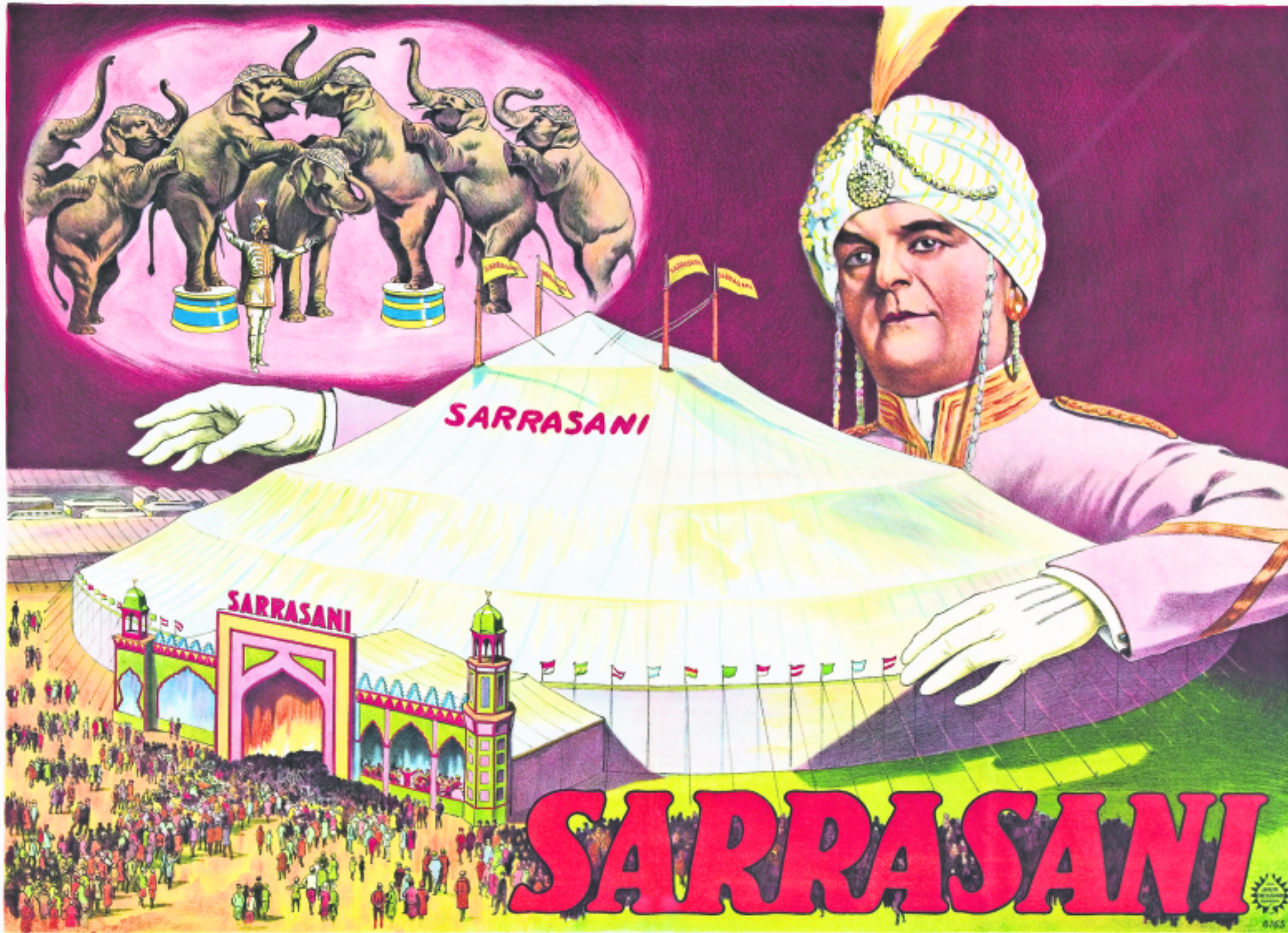
Sien Volders: Noord. Uitg. Hollands Diep, €19,99. ***

of je eigen weg volgen. Met als overkoepelend thema de natuur die onverstoorbaar zijn eigen gang gaat.

De jonge edelsmid Sarah uit Vancouver krijgt een aanbod van een gerenommeerd juweliershuis om voor hen te gaan ontwerpen. Op zoek naar bedenktijd rijdt de jonge vrouw naar Forty Miles, het meest noordelijke goudveldersstadje in Canada. Daar ontmoet ze Jacob en Adam, twee muzikanten, de eerste rustig en zich bewust van eigen kwaliteiten en tekortkomingen, de ander zoekende, verslaafd aan

drank. Adam en Sarah krijgen een relatie, maar al snel blijkt dat hun karakters te zeer uiteenlopen. Het is een ruig wereldje dat Volders schetst: de drank, de winters, de eenzaamheid. Toch blijft deze ruigheid vooral een decorstuk om het verhaal sfeer te geven. De kracht van Volders ligt vooral bij haar karakterttekeningen.

Sonja de Jong

Fictie

Annon Grunberg: 'De dagen van Leopold Mangelmann'. Uitg. Nijgh & Van Ditmar, €24,99. ***

In 1994 denderde Annon Grunberg (1971) in een klap de Nederlandse letteren binnen met zijn roman 'Blauwe maandagen'. Het was het startpunt van een lange zegetocht die Grunberg tot een van de meest gelezen schrijvers van ons land maakte. De man die het destijds aandurfde om het werk van deze toen nog jonge hond te publiceren, uitgever Vic van de Reijt, is inmiddels met pensioen. Toen hij de gelegenheid kreeg om in de garage van Grunbergs moeder op speurtocht te gaan in de stapels oud materiaal van de auteur, deed hij tal van vondsten. Een vroege roman, die duidelijk de basis vormde van Grunbergs latere debuutroman 'Blauwe maandagen', een groot aantal verhalen en brieven, flink

wat prozagedichten en een drietal eenakters. Dit volledige werk is nu uitgegeven onder de titel 'De dagen van Leopold Mangelmann'. Met de kennis van nu is de typerende stijl van Grunberg al te herkennen in dit vroege werk, maar tegelijkertijd is ook duidelijk waarom uitgevers zich niet aan publicatie waagden. Het werk mist structuur, is al te uitbundig jonghonderig. Veel ervan zal de fervente Grunbergadept herkennen: de bizarre discussies aan tafel bij zijn ouders, de pijnlijke oorlogstrauma's. Het boek is vooral interessant als vergelijkingsmateriaal met het latere werk en als kijkje in de ontwikkeling van een schrijverschap.

Sonja de Jong

Thriller

Jane Robins: 'Witte lichamen'. Vert. Ireen Niessen. Uitgeverij Prometheus. € 19,99. ***

Een duistere, psychologische thriller over de vreemde, ongelijke relatie tussen de tweelingzussen Tilda en Callie. Hun band is hecht, maar onafscheidelijk zijn ze niet; daarvoor zijn ze te verschillend van uiterlijk en karakter. Sinds hun jeugd stond Callie in de schaduw van de dominante Tilda. Callie adoreerde haar zus, wilde versmelten met haar en daarvoor ondernam ze bizarre acties. De mooie, blonde, uitbundige Tilda is een bekend actrice geworden; de donkerharige Callie is gezet, beschouwend en werkt in een boekwinkel-tje. De zussen zien elkaar af en toe en de frequentie neemt verder af als Tilda's relatie met haar nieuwe vriend Felix, een charmante driftkop, op een huwelijk afstevent.

Callie vreest dat Tilda gevaar loopt door de dominante Felix, want ze ziet haar zus veranderen, stiller worden, blauwe plekken verbergen etc. Praten helpt niet en het beschermen van Tilda wordt een obsessie voor Callie, die steun vindt op een internetforum over dominante mannen. Maar hun adviezen leiden tot een duister plan. Gek genoeg bloeit Callie op, nu ze haar anders zo sterke zus denkt te beschermen. Als lezer beland je in een ongemakkelijk spanningsveld en krijg je geen objectief beeld van de misstanden in de relatie Tilda-Felix, aangezien alles verteld wordt door Callie, de ik-figuur. En dan sterft Felix (32).

Ineke Berkhout

Jeugd

David Cirici: 'Een hondenleven'. Vert. Gerard de Viet. Uitg. Ploegsma, €17,50. ***

Nieuw is het niet: een verhaal dat verteld wordt vanuit een dier, maar de Catalaanse schrijver David Cirici (1954) heeft wel een mooie manier gevonden om de onmacht en het onbegrip van een hond in die omstandigheden te omschrijven. De hond Mos heeft het erg naar zijn zin bij zijn baasjes Janinka en Mirek. Dat verandert als er oorlog uitbreekt en het huis waarin ze wonen wordt platgebombardeerd. Opeens is Mos niet alleen zijn huis kwijt, maar zijn ook zijn baasjes onvindbaar. Hij zoekt tussen de brokstukken, maar kan niemand meer vinden. Mos is helemaal niet gewend om op straat zijn kostje bij elkaar te zoeken en zoekt dan ook het gezelschap van andere straathonden. In

een oude treinwagon vinden ze beschutting en bieden ze elkaar bescherming. Net als in het gewone leven ontmoet Mos vriendelijke honden, argwanende en ronduit onvriendelijke. Maar ze helpen hem wel om langzaam maar zeker aan het straatleven te wennen. Als hij op een dag de geur van een van zijn baasjes denkt op te snuiven, rust hij niet voordat hij haar gevonden heeft. Heel realistisch is zo'n verhaal natuurlijk niet, maar dat hoeft ook helemaal niet. Soms is er niets fijner dan even weg te dromen bij een mooi verhaal. Dat geldt voor volwassenen, maar ook voor kinderen.

Hanneke van den Berg

Jan Vriend
j.vriend@hollandmediacombinatie.nl

Hoor het circusorkest toeteren, ruik de paarden en voel die trilling zodra de olifanten door de piste stappen. Als je door het boek 'Het beste van Jaap Best' bladert, komen vervaagde circusvoorstellingen tot leven. De bundel - met beelden van de mooiste circusposters van deze rasverzamelaar - verscheen deze week. Jaap Best (1912-2002) was een legendarische Alkmaarder. Als je hem over het circus - zijn grote passie - hoorde praten, zat je in gedachten ongeveer op de eerste rij van een gedroomde voorstelling: een ouderwetse show met wilde dieren,

'Het beste van Best'

'Het beste van Best', door Dick H. Vrieling. Prijs: € 14,95. www.bijzonderecollecties.uva.nl www.circusvrienden.nl

acrobaten, fakirs en clowns. Hoewel zijn ouders erop rekenden dat Jaap Best zijn vader zou opvolgen als directeur van hun kunstmesthandel, koos junior uiteindelijk voor zijn liefde: het circus. In 1947 werd hij boekhouder en personeelschef van het Nederlandse circus Strassburger, dat rond kerstmis jaarlijks grote successen boekte in Carré en in de zomer volle zalen trok in het Circustheater in Scheveningen.

Na het overlijden van circusdirecteur Karel Strassburger werkte Best voor de Wiener Eisrevue, voor Circus Krone en het Duitse circus Williams. Maar nadat hij zich had verbonden aan het circus van dompteur Harry Belli, dat je meer artiest dan zakenman bleek te zijn, stapte Jaap Best daar op. Toch bleef hij de branche trouw, want hij werd redacteur van

Mijn ouders leerden mij: luister eerst naar mensen, oordeel niet meteen

(Eric Corton in Libelle)

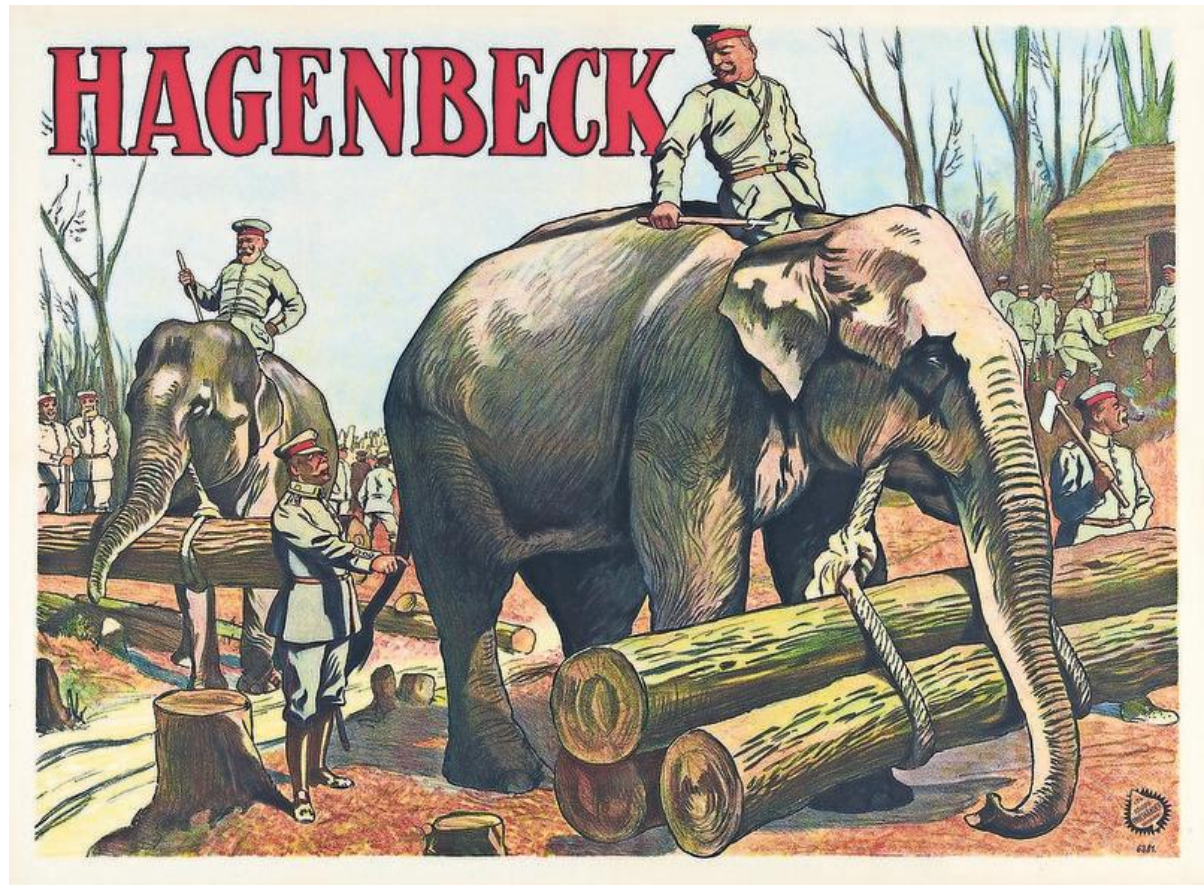
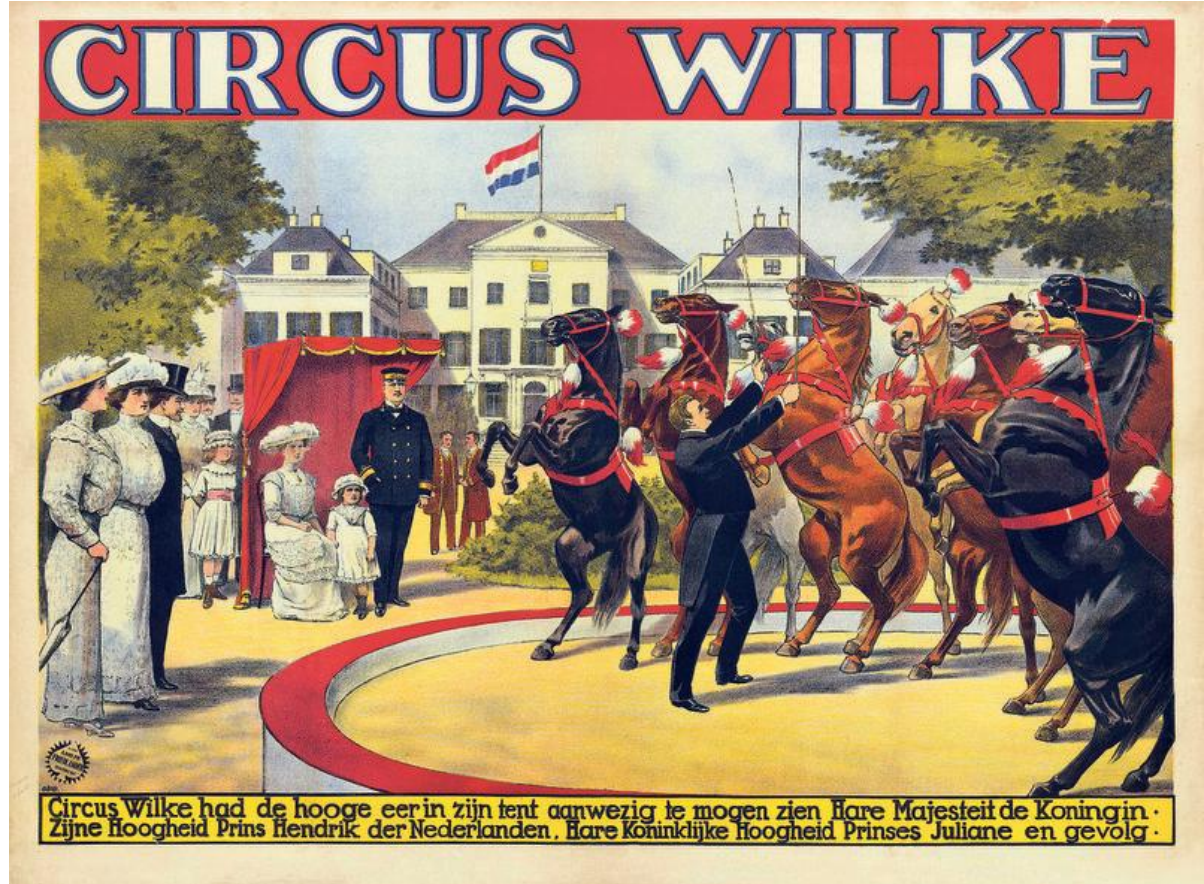
Carré Trofee voor Van Dyke's

Amsterdam * Afgelopen weekend, direct na hun optreden in het Wereldkerstcircuit, ontvingen Menno en Emily van Dyke de Oscar Carré Trofee 2018 in de piste van het Koninklijk Theater Carré. De Zwitserse paardendresseur en circusdirecteur Fredy Knie jr reikte deze hoogste Nederlandse circusonderscheiding uit. Emily en Menno van Dyke uit Amsterdam ontvangen de prijs

voor de wijze waarop zij jongleren en dans hebben samengesmolten tot een visueel en dramatisch schouwspel.

Bijdrage

Bovendien heeft het jonge echtpaar dat als Juggling Tango door de wereld trekt, een belangrijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het jongleren in de wereld van het circus en variëte.

Het circus was vroeger voor veel mensen een eerste kennismaking met wilde dieren. ILLUSTRATIES UIT HET BESPROKEN BOEK.

dieren, vormen de leidraad van het boek 'Het beste van Best'. Na het overlijden van Jaap Best in 2002 kreeg zijn vrouw Rie het beheer over de omvangrijke verzameling. Via een website konden liefhebbers over de hele wereld erin bladeren, wat ook gebeurde: de afgelopen drie jaar trok het digitale museum 50.000 bezoekers.

Logeerp partij

Na een korte logeerp partij bij het Teylers Museum in Haarlem, werd de collectie van 7000 foto's en 9000 posters pas overgedragen aan de afdeling Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam.

Die bestemming voelt als erkenning, in de circuswereld. Want daar steekt het altijd een beetje. Immers: opera, ballet, film, toneel en klassieke muziek krijgen allemaal het predicaat 'cultuur'. Maar circus? Dat werd hier altijd gezien als volksvermaak uit de categorie kermis en straattheater. Terwijl ze in landen als China, Rusland, Frankrijk en Zwitserland circus beschouwen als cultureel erfgoed, de plek waar kinderen voor het eerst proeven van optredens. Krijgt de Russische clown Oleg Popov een prijs, komt de minister van cultuur die uitreiken. Een

minister! „In de ruim zeventig jaar dat ik het circusleven ken, heb ik nog nooit een minister van cultuur in een van onze pistes gezien”, noteert Henk van der Meijden, producent van het Wereldkerstcircuit wat verongelikt in het voorwoord van het boek.

Bevestiging

Daarom vindt hij het zo bijzonder dat de duizenden affiches en foto's van Jaap Best nu zijn geboekstaafd en dat ze zijn ondergebracht bij de afdeling Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam. Toch een vorm van bevestiging door de culturele bovenlaag, dus.

Nostalgie bij piste op papier